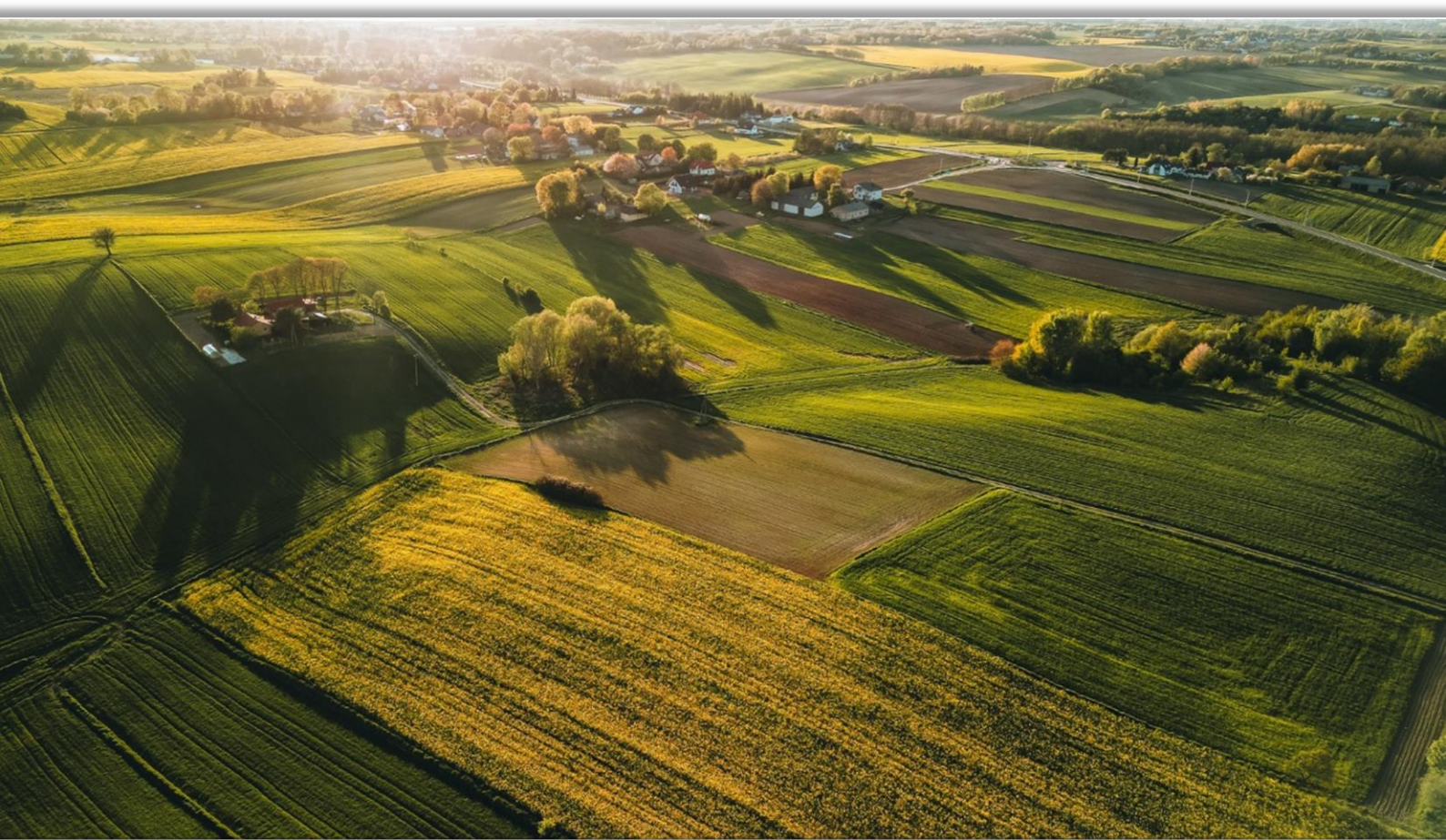

ZARZĄD POWIATU W LUBLINIE

**RAPORT Z WYKONANIA
POWIATOWEGO PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
ZA LATA 2022 – 2023**

Lublin, listopad 2024 r.

Spis treści

1. Wstęp.	str. 3
2. Raport z wykonania Powiatowego Programu Ochrony Środowiska.	str. 3
3. Wnioski.	str. 10

Spis tabel

Tabela nr 1.	Infrastruktura techniczna – długości istniejących sieci wodociągowych, kanalizacyjnych (sanitarnych) oraz gazowych na terenach gmin należących do powiatu lubelskiego.	str. 12
Tabela nr 2.	Infrastruktura techniczna – ilość budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowych, kanalizacyjnych (sanitarnych) oraz gazowych na terenach gmin należących do powiatu lubelskiego.	str. 13
Tabela nr 3.	Drogi – zestawienie długości dróg gminnych na terenach gmin należących do powiatu lubelskiego.	str. 14
Tabela nr 4.	Przydomowe oczyszczalnie ścieków na terenach gmin należących do powiatu lubelskiego.	str. 15
Tabela nr 5.	Zasoby przyrodnicze na terenach gmin należących do powiatu lubelskiego.	str. 16
Tabela nr 6.	Inwestycje gminne – budynki poddane termomodernizacji w latach 2022-2023 na terenach gmin należących do powiatu lubelskiego.	str. 17
Tabela nr 7.	Planowana budowa infrastruktury ochrony środowiska na terenach gmin powiatu lubelskiego.	str. 20
Załącznik:	Raport z wykonania Powiatowego Programu Ochrony Środowiska w wersji cyfrowej.	

**Autorami raportu są pracownicy
Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa
Starostwa Powiatowego w Lublinie**

1. Wstęp.

Przez ochronę środowiska rozumie się podjęcie lub zaniechanie działań, umożliwiające zachowanie lub przywracanie równowagi przyrodniczej. Ochrona ta polega w szczególności:

- na racjonalnym kształtowaniu środowiska i gospodarowaniu zasobami środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju,
- na przeciwdziałaniu zanieczyszczeniom,
- na przywracaniu elementów przyrodniczych do stanu właściwego.

Ochrona zasobów środowiska realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 54 z późn. zm.) oraz aktów wykonawczych do tej ustawy.

Szczegółowe zasady:

- postępowania z odpadami określa ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 z późn. zm.);
- ochrony wód reguluje ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1087 z późn. zm.);
- gospodarowania złożami kopalin i związanej z eksploatacją złóż ochrony środowiska regulują przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1290);
- ochrony obszarów i obiektów o wartościach przyrodniczych, krajobrazu, zwierząt i roślin zagrożonych wyginięciem oraz drzew, krzewów i zieleni określają przepisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478);
- ochrony lasów określają przepisy ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 530 z późn. zm.);
- ochrony dziko występujących zwierząt określają przepisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 z późn. zm.), ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 883), ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1082);
- ochrony zwierząt gospodarskich i domowych określają przepisy ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1580 z późn. zm.);
- ochrony gruntów rolnych i leśnych określają przepisy ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 82).

2. Raport z wykonania Powiatowego Programu Ochrony Środowiska.

Artykuł 17 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska nakłada na organy wykonawcze powiatów obowiązek sporządzenia powiatowego programu ochrony środowiska, który jest uchwalany przez radę powiatu.

Rada Powiatu w Lublinie uchwałą z dnia 30 grudnia 2021 r. nr XXXVII/437/2021 zatwierdziła „Program ochrony środowiska dla Powiatu Lubelskiego na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2028”. Dokument ten stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ochrony środowiska w powiecie, ustala cele i zadania środowiskowe usystematyzowane według priorytetów. Realizacja zapisów ww. programu ma doprowadzić do poprawy stanu środowiska przyrodniczego oraz efektywnego zarządzania środowiskiem.

Zgodnie z art. 18 powyższej ustawy, z wykonania programu organ wykonawczy powiatu sporządza co dwa lata raporty, które przedstawia się radzie powiatu.

W celu opracowania raportu wystąpiono do gmin z terenu powiatu lubelskiego z prośbą o udzielenie informacji o działaniach podjętych w ramach ochrony środowiska w latach 2022–2023. Cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie zostały

przedstawione w rozdziale 7 obowiązującego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Lubelskiego. Listę i harmonogram realizacji zadań własnych w podziale na źródła finansowania w poszczególnych obszarach interwencji przedłożono w tabeli 54 obowiązującego Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Lubelskiego.

Do gmin należących do powiatu lubelskiego przesłano ankiety poruszające tematykę poszczególnych obszarów interwencji:

- 1) Ochrona klimatu i jakości powietrza,
- 2) Zagrożenie hałasem,
- 3) Gospodarowanie wodami i gospodarka wodno-ściekowa,
- 4) Zasoby przyrodnicze,
- 5) Adaptacja do zmian klimatu,
- 6) Edukacja ekologiczna,
- 7) Inwestycje gminne (Budynki poddane termomodernizacji na terenie gmin w latach 2022-2023 oraz Planowana budowa infrastruktury ochrony środowiska na terenie gminy),
- 8) Dodatkowe działania służące poprawie stanu środowiska na terenie gminy.

Powyższe ankiety po wypełnieniu, gminy odesłały do tutejszego Starostwa.

Nadesłane z gmin informacje zestawiono w tabelach:

- 1) Infrastruktura techniczna – długości istniejących sieci wodociągowych, kanalizacyjnych (sanitarnych) oraz gazowych na terenach gmin należących do powiatu lubelskiego.
- 2) Infrastruktura techniczna – ilość budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowych, kanalizacyjnych (sanitarnych) oraz gazowych na terenach gmin należących do powiatu lubelskiego.
- 3) Drogi – zestawienie długości dróg gminnych na terenach gmin należących do powiatu lubelskiego.
- 4) Przydomowe oczyszczalnie ścieków na terenach gmin należących do powiatu lubelskiego.
- 5) Zasoby przyrodnicze na terenach gmin należących do powiatu lubelskiego.
- 6) Inwestycje gminne – budynki poddane termomodernizacji w latach 2022-2023 na terenach gmin należących do powiatu lubelskiego.
- 7) Planowana budowa infrastruktury ochrony środowiska na terenach gmin powiatu lubelskiego.

Z otrzymanych od gmin informacji, zestawionych w tabelach w dalszej części raportu wynika, że w latach 2022–2023 na terenie powiatu lubelskiego zrealizowano szereg inwestycji mających wpływ na poprawę stanu środowiska.

OBSZAR INTERWENCJI: Ochrona klimatu i jakości powietrza.

Na jakość powietrza atmosferycznego na terenie powiatu wpływ mają zarówno gospodarstwa domowe jak i podmioty gospodarcze. Głównymi emitorami zanieczyszczeń są lokalne kotłownie, indywidualne źródła ciepła oraz przedsiębiorstwa produkcyjne. Nadrzędnym celem omawianego obszaru jest zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery. Przemysłana termoizolacja i zastosowanie odpowiednich technologii podczas budowy przekładają się na mniejsze zapotrzebowanie na energię cieplną, czego następstwem jest ograniczanie procesu spalania paliw. Dla poprawy jakości powietrza istotny jest także wzrost udziału odnawialnych źródeł energii.

Cele oraz zadania przeznaczone do realizacji w zakresie ochrony powietrza to:

- zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych,
- ograniczanie niskiej emisji z transportu poprzez sukcesywną przebudowę ulic i traktów komunikacyjnych,

- ograniczanie niskiej emisji z budynków mieszkalnych jednorodzinnych i budynków użyteczności publicznej poprzez realizację przedsięwzięć termomodernizacyjnych i termorenowacyjnych,
- modernizacja sieci ciepłowniczych,
- redukcja zużytej energii poprzez modernizację infrastruktury oświetlenia ulic,
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza poprzez uzyskanie i respektowanie zapisów pozwoleń na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza przez podmioty gospodarcze.

W latach 2022–2023 na terenie powiatu lubelskiego wykonano liczne termomodernizacje budynków użyteczności publicznej m.in.: świetlic wiejskich, budynków szkół czy remiz OSP. Kolejnym istotnym krokiem w procesie dbania o klimat i jakość powietrza jest budowa modułów fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej ale także na prywatnych posesjach mieszkańców poszczególnych gmin, zastąpienie wysokoemisyjnych źródeł ciepła bardziej ekologicznymi alternatywami czy modernizację infrastruktury oświetlenia ulic. Szczegółowe dane przedłożono w tabeli nr 1, 2, 3 oraz 6 niniejszego opracowania.

OBSZAR INTERWENCJI: Zagrożenie hałasem.

W wyniku nadmiernego hałasu środowisko przyrodnicze pozbawione zostaje naturalnej ciszy. Następują zmiany siedlisk dla wielu gatunków zwierząt, obniża się jakość i wartość terenów zielonych, które tracą swe walory przyrodnicze, rekreacyjne i krajobrazowe. Hałas ma także wpływ na zdrowie psychiczne i fizyczne człowieka. Powoduje szereg dolegliwości takich jak pogorszenie samopoczucia (stres, irytacja, dyskomfort), zaburzenie snu, choroby układu sercowo – naczyniowego czy zaburzenia rozwoju u dzieci. Podstawowym źródłem hałasu na terenie powiatu lubelskiego jest przede wszystkim transport drogowy. Rosnące natężenie ruchu powoduje coraz większą presję na środowisko.

Cele oraz zadania przeznaczone do realizacji w zakresie zagrożenia hałasem to:

- zapewnienie mieszkańcom dobrego klimatu akustycznego poprzez zmniejszenie emisji hałasu z transportu komunikacyjnego dzięki sukcesywnej przebudowie ulic i traktów komunikacyjnych,
- ograniczenie emisji hałasu z sektora gospodarczego poprzez wydawanie decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu.

Przeciwdziałając rosnącej presji negatywnych czynników związanych z emisją hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu podjęto działania zmierzające do ograniczenia emisji hałasu poprzez modernizację i budowę dróg. W latach 2022-2023 na terenie powiatu lubelskiego powstało łącznie 93,81 km dróg gminnych. Szczegółowe dane przedłożono w tabeli nr 3 niniejszego opracowania.

OBSZAR INTERWENCJI: Pole elektromagnetyczne.

Pola elektryczne, magnetyczne i elektromagnetyczne występują w środowisku w sposób całkowicie naturalny i są nieodłącznymi jego elementami. Energia elektromagnetyczna to naturalna forma energii złożona z połączonych pól elektrycznych i magnetycznych, które rozprzestrzeniają się wokół swojego źródła. Oddziaływanie pól elektromagnetycznych (PEM) na organizmy jest zależne od częstotliwości tych pól. Jest to bardzo ważne, ponieważ częstotliwość energii elektromagnetycznej determinuje interakcje z układami biologicznymi, takimi jak organizm ludzki. Jednak należy wspomnieć, że bliskie położenie źródeł energii elektrycznej średniego napięcia, dobry stan techniczny tych źródeł oraz dobry stan systemu linii średniego napięcia zasilających gminy stanowią grupę pozytywnych uwarunkowań zewnętrznych rozwoju powiatu. Istniejąca infrastruktura elektroenergetyczna umożliwia rozbudowę sieci elektroenergetycznej i budowę nowych stacji transformatorowych, które pozwolą m.in. na rozwój inwestycji oraz budownictwa mieszkaniowego na nowych terenach inwestycyjnych.

Cele oraz zadania przeznaczone do realizacji w zakresie oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego to:

- minimalizacja oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego poprzez prowadzenie bazy danych o urządzeniach emitujących pole elektromagnetyczne,
- działania edukacyjne w zakresie oddziaływania pól elektromagnetycznych na środowisko.

Zgodnie z art. 123 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 54 z późn. zm.) od dnia 1 stycznia 2019 r. okresowe badania pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzi Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Ocena poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacja ich zmian dokonywana jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Starostwo Powiatowe w Lublinie, Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa na podstawie zgłoszeń instalacji mogących negatywnie oddziaływać na środowisko z uwagi na wytwarzanie pól elektromagnetycznych prowadzi ewidencje źródeł wytwarzających pola elektromagnetyczne w powiecie lubelskim.

OBSZAR INTERWENCJI: Gospodarowanie wodami i gospodarka wodno-ściekowa.

Jednym z ważniejszych do zrealizowania celów władz samorządowych jest zapewnienie mieszkańcom dostępu do wody. Jakość i skład wody jest czynnikiem wpływającym na warunki życia i stan zasobów przyrody. Ilość wody jest zmienna i zależna od warunków pogodowych takich jak: intensywność opadów, odpływu podziemnego i powierzchniowego czy parowania. Nie bez znaczenia jest również działalność człowieka, która ma istotny wpływ na jakość wody i jej skład chemiczny.

Cele oraz zadania przeznaczone do realizacji w zakresie gospodarowania wodami to:

- osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych,
- zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego poprzez budowę zbiorników retencyjnych,
- zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki,
- modernizacja infrastruktury oczyszczania ścieków.

Zadania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej realizowane są przez jednostki samorządu terytorialnego na szczeblu gminnym. Na terenie powiatu lubelskiego sukcesywnie rozbudowywana jest infrastruktura wodociągowa i kanalizacyjna. Dzięki nowym przyłączom do sieci kanalizacyjnej oraz powstaniu kolejnych przydomowych oczyszczalni ścieków ograniczana jest ilość nieczystości przedostających się do środowiska. Poprawie ulega jakość wód powierzchniowych i podziemnych na terenie powiatu. Zestawienie oraz długości istniejących i powstałych w latach 2022-2023 sieci wodociągowych i kanalizacyjnych zostało przedstawione w tabeli nr 1 i 2. Dane dotyczące budowy przydomowych oczyszczalni ścieków zawarto w tabeli nr 4 niniejszego opracowania.

OBSZAR INTERWENCJI: Gleby i zasoby geologiczne.

Zanieczyszczenia ziemi można podzielić w zależności od źródła ich pochodzenia. Do najczęściej występujących można zaliczyć: zanieczyszczenia przemysłowo-chemiczne, rolnicze czy wreszcie związane z działalnością bytową człowieka (składowiska odpadów, zaśmiecanie lasów). Osobną kategorię stanowią szkody związane z przekształceniem krajobrazu: działalność kopalni odkrywkowych i głębinowych, zanieczyszczanie środowiska, wypalanie traw, niekontrolowane budownictwo itp. Cele oraz zadania przeznaczone do realizacji w zakresie ochrony gleb i zasobów geologicznych to:

- racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalni ze złóż,
- rekultywacja terenów po zakończonym wydobyciu,
- ochrona gruntów rolnych,

- ochrona gruntów cennych przyrodniczo,
- działania edukacyjne w zakresie podniesienia poziomu wiedzy rolników odnośnie ochrony i racjonalnego użytkowania gleb.

Na terenie powiatu lubelskiego eksploatacja złóż prowadzona jest z udokumentowanych geologicznie złóż w oparciu o udzielane koncesje na wydobywanie kopalin na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. Prawo geologiczne i górnicze. Racjonalna gospodarka złożem po wydobyciu kopaliny stwarza warunki do dalszego użytkowania terenu poprzez dokonanie rekultywacji lub w przypadku zaniechania eksploatacji złoża umożliwia zabezpieczenie kopaliny przed dewastacją.

Ważnym aspektem ochrony środowiska jest ochrona gruntów rolnych. Polega ona na:

- ograniczaniu przeznaczenia ich na cele nierolnicze,
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej powstającym wskutek działalności nierolniczej i ruchów masowych ziemi,
- rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze,
- zachowaniu torfowisk i oczek wodnych, jako naturalnych zbiorników wodnych,
- ograniczaniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Zadania w zakresie ochrony gruntów rolnych realizowane są następująco:

- Ochronę gleb najwyższej jakości w klasach bonitacyjnych I–III przed wykorzystaniem na cele nierolnicze prowadzi się poprzez:
 - wnikliwe badanie wniosków o wyłączenie gruntów rolnych z produkcji rolnej na cele nierolnicze w zakresie zgodności z obowiązującymi przepisami. W latach 2022–2023 zezwolono na trwałe wyłączenie z rolniczego użytkowania 75,49 ha gruntów rolnych w klasach bonitacyjnych I–III, w tym w roku 2022 – 43,30 ha i 2023 – 32,19 ha.
 - przeprowadzanie kontroli w terenie w zakresie wyłączenia gruntów rolnych oraz zmian naturalnego ukształtowania terenu.
- Ograniczanie nowej zabudowy na gruntach rolnych sklasyfikowanych w klasach bonitacyjnych I–III realizowane jest poprzez uzgadnianie, zgodnie z obowiązującymi przepisami, projektów decyzji burmistrzów i wójtów o ustaleniu lokalizacji celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.
- Ochronę wierzchniej warstwy ziemi, to jest warstwy próchnicznej prowadzi się poprzez:
 - zgodnie z art. 14 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych, zasięgnięto opinii wójta/burmistrza w sprawie zdjęcia i wykorzystania na cele poprawy wartości użytkowej gruntów próchnicznej warstwy gleby i uzyskano informacje zawarte w poniższej tabeli.

Gmina	Warstwa próchniczna	
	Klasa I, II, IIIa, IIIb, III	Klasa IVa, IV oraz torfowiska
Bełżyce	Nałożono obowiązek	Nałożono obowiązek
Borzechów	Nie nałożono obowiązku	Nie nałożono obowiązku
Bychawa	Nałożono obowiązek	Nałożono obowiązek
Garbów	Nie nałożono obowiązku	Nie nałożono obowiązku
Głusk	Nałożono obowiązek	Nałożono obowiązek
Jabłonna	Nałożono obowiązek	Nałożono obowiązek
Jastków	Nałożono obowiązek	Nałożono obowiązek
Konopnica	Brak stanowiska w sprawie	Brak stanowiska w sprawie
Krzczonów	Nie nałożono obowiązku	Nie nałożono obowiązku
Niedzwica Duża	Brak stanowiska w sprawie	Brak stanowiska w sprawie

Niemce	Nałożono obowiązek	Nałożono obowiązek
Strzyżewice	Brak stanowiska w sprawie	Brak stanowiska w sprawie
Wojciechów	Nałożono obowiązek	Nie nałożono obowiązku
Wólka	Nałożono obowiązek	Nałożono obowiązek
Wysokie	Nałożono obowiązek	Nałożono obowiązek
Zakrzew	Nałożono obowiązek	Nałożono obowiązek

- w wydawanych przez Starostę Lubelskiego decyzjach zezwalających na wyłączenie gruntów rolnych z produkcji rolniczej na cele nierolnicze, zobowiązuje się właścicieli (zgodnie z powyższą tabelą) do zdjęcia próchnicznej warstwy gleby z powierzchni zajętej przez inwestycję i zagospodarowania jej na pozostałej części działki.

4. Rekultywację gruntów pokopalnianych prowadzi się na bieżąco na wniosek zainteresowanego. W latach 2022–2023 na terenie powiatu lubelskiego zrekultywowano 5,66 ha gruntów. Pobierane na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych należności, opłaty roczne, opłaty z tytułu niewykonania obowiązku zdjęcia i wykorzystania próchnicznej warstwy gleby są dochodami budżetu województwa lubelskiego. Z tych środków finansowane są: ochrona, rekultywacja i poprawa jakości gruntów rolnych.

OBSZAR INTERWENCJI: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.

Prawidłowo realizowana gospodarka odpadami polega przede wszystkim na zapobieganiu powstawania odpadów oraz na poddawaniu ich odzyskowi lub unieszkodliwieniu. Obowiązki w zakresie odbioru, transportu i zagospodarowania odpadów komunalnych należą do zadań własnych gminy.

Cele oraz zadania przeznaczone do realizacji w zakresie gospodarki odpadami to:

- likwidacja i utylizacja wyrobów azbestowych,
- ograniczenie ilości odpadów trafiających bezpośrednio na składowisko oraz zmniejszenie uciążliwości odpadów,
- działania edukacyjne w zakresie podniesienia świadomości mieszkańców odnośnie ilości wytwarzanych odpadów komunalnych,
- racjonalna gospodarka odpadami poprzez wzrost poziomu odpadów przygotowanych do ponownego użycia i recyklingu.
- wyeliminowanie praktyk nielegalnego składowania odpadów.

Ważnym aspektem jest prawidłowe gospodarowanie odpadami niebezpiecznymi, w tym odpadami zawierającymi azbest. Gminy prowadzą działania mające na celu pozyskiwanie funduszy zewnętrznych na usuwanie tego typu odpadów. W okresie uwzględnionym w raporcie usuwanie odpadów tego rodzaju odbywało się regularnie.

W latach 2022–2023 usunięto następującą ilość wyrobów zawierających azbest:

Gmina	Ilość odpadów usuniętych w 2022 r. [Mg]	Ilość odpadów usuniętych w 2023 r. [Mg]
Bełżyce	138,04	357,48
Borzechów	0	237,50
Bychawa	80,70	0
Garbów	78,00	0
Głusk	129,34	0
Jabłonna	149,78	85,38

Jastków	283,52	198,73
Konopnica	0	110,63
Krzczonów	8,30	6,68
Niedrzwica Duża	147,80	249,86
Niemce	256,82	0
Strzyżewice	59,39	3,22
Wojciechów	0	0
Wólka	0	252,00
Wysokie	42,18	42,18
Zakrzew	16,10	0

Opracowanie własne na podstawie danych będących w posiadaniu Starostwa Powiatowego w Lublinie.

OBSZAR INTERWENCJI: Zasoby przyrodnicze.

Ochrona prawna obszarów i obiektów cennych przyrodniczo pozwoli na utrzymanie stanu obecnego i poprawę rokowań środowiska na przyszłość. Dzięki niej można utrzymać stabilność ekosystemów i procesów ekologicznych co ma znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej. Ochrona zasobów przyrodniczych wiąże się ze zwiększaniem roli zieleni, przeciwdziałaniu skutkom degradacji środowiska oraz w ograniczaniu procesów erozji gleb. Cele oraz zadania przeznaczone do realizacji w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych to:

- ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych poprzez ochronę form ochrony przyrody i innych obszarów cennych przyrodniczo,
- ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów, w tym m.in.: przywrócenie lub utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków fauny i flory w ramach sieci Natura 2000,
- odpowiednia ochrona dotychczasowo ustanowionych pomników przyrody i tworzenie nowych,
- tworzenie zielonej infrastruktury.

Na terenie powiatu lubelskiego istnieje 60 pomników przyrody. Utrzymano dotychczasowy stan lub powiększono tereny zieleni urządzonej m.in. parków, zieleńców, zielonych terenów sportowych czy alei i szpalerów drzew.

W latach 2022–2023 Starostwo Powiatowe w Lublinie, Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa w zakresie ochrony lasów zlecił wykonanie Uproszczonych Planów Urządzenia Lasu i Inwentaryzacje Stanu Lasu dla części gmin powiatu lubelskiego. Uproszczony Plan Urządzenia Lasu (UPUL) jest to podstawowy dokument gospodarki leśnej opracowywany dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, zawierający opis i ocenę stanu lasu oraz cele, zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej.

Szczegóły dotyczące zasobów przyrodniczych każdej z gmin przedłożono w tabeli nr 5 niniejszego opracowania.

OBSZAR INTERWENCJI: Adaptacja do zmian klimatu.

Zmiany klimatu są jednym z najważniejszych wyzwań współczesnego świata. Adaptacja do zmian klimatu jest jedną ze strategii, jaką należy podjąć aby zmniejszyć skutki zmian klimatu dla gospodarki, społeczeństwa i środowiska. Adaptacja jest procesem przystosowywania się do zmieniających się warunków klimatycznych. Nadzwyczajne zagrożenia wywołane zmianami klimatycznymi z jakimi należy się liczyć na terenie powiatu lubelskiego to: powódzie i

podtopienia, susza, huraganowe wiatry czy nawalne gradobicia i deszcze. Dużym zagrożeniem w obecnych czasie są tzw. powodzie błyskawiczne. Nawalne opady deszczu powodują nasycenie ziemi wodą, która następnie w dużych ilościach spływa do miejskich systemów kanalizacji. Powodzie błyskawiczne występują głównie w miastach, w których przeważają powierzchnie nieprzepuszczalne – budynki, chodniki, parkingi, jezdnie. System kanalizacji staje się niewydolny i dochodzi do znacznych zalań terenów zagrożonych.

Cele oraz zadania przeznaczone do realizacji w zakresie adaptacji do zmian klimatu to:

- przeciwdziałania nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska poprzez ochronę przeciwpowodziową i ochronę przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi takimi jak okresowa susza.

W powiecie lubelskim sukcesywnie rozbudowywana jest infrastruktura kanalizacyjna oraz na bieżąco wykonuje się modernizację systemów kanalizacji. Utrzymanie dotychczasowego stanu lub powiększanie terenów zieleni pozwala radzić sobie lepiej z suszą oraz skutkami deszczy nawalnych. Działania edukacyjne zwiększające świadomość mieszkańców na temat skutków efektu cieplarnianego także wpływają pozytywnie na przystosowanie do zmian klimatu.

OBSZAR INTERWENCJI: Edukacja ekologiczna.

Ze względu na ochronę przyrody i realizację celów z tym związanych, istotnym elementem jest edukacja ekologiczna mieszkańców powiatu. Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa jest jednym z podstawowych czynników w procesie dbania o środowisko a tym samym zmniejszania jego zanieczyszczenia. Przeprowadzenie kampanii edukacyjnych i konkursów na rzecz ochrony środowiska wywiera pozytywny wpływ na wszystkie komponenty środowiska.

Cele oraz zadania przeznaczone do realizacji w zakresie edukacji ekologicznej to:

- wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców gmin,
- pobudzenie u mieszkańców odpowiedzialności za otaczające środowisko i wyeliminowanie negatywnych zachowań.

W ramach zadania przeprowadzono szkolenia warsztatowe z edukacji ekologicznej dla nauczycieli szkół oraz liczne akcje ekologiczne w szkołach gdzie głównymi odbiorcami były dzieci i młodzież. Promocję idei nie śmiecenia w naturze oraz promocję selektywnej zbiórki odpadów przeprowadzono podczas trwania corocznej akcji „Sprzątanie świata” czy podczas obchodów „Dnia Ziemi”. Oprócz wymienionych działań na terenie powiatu lubelskiego przeprowadzono zbiórkę baterii, plastikowych nakrętek czy elektroodpadów. Tematykę edukacji ekologicznej i dbania o środowisko porusza się w szkołach, na zebraniach sołeckich, rozpowszechnia poprzez ulotki informacyjne rozdawane mieszkańcom gmin czy poprzez publikację treści dotyczących ochrony środowiska na stronach internetowych urzędów.

W latach 2022–2023 Powiat Lubelski organizował konkurs pt. „Najpiękniejsza posesja Powiatu Lubelskiego” skierowany do mieszkańców powiatu. Jego celem jest edukacja ekologiczna oraz propagowanie działań proekologicznych na terenie powiatu lubelskiego, podnoszenie walorów estetycznych i ogólnego wyglądu posesji znajdujących się na terenie powiatu oraz zapewnienie atrakcyjniejszych warunków do rekreacji i wypoczynku mieszkańców. Konkurs przyczynia się do propagowania postaw proekologicznych oraz konkretnych działań wśród mieszkańców powiatu polegających na właściwym zagospodarowaniu terenu wokół budynków, prawidłowym gromadzeniu odpadów, zagospodarowaniu ścieków bytowych oraz wykorzystaniu niekonwencjonalnych źródeł energii. Konkurs przebiegał w dwóch kategoriach: zagroda wiejska (gospodarstwo rolne) oraz zabudowa jednorodzinna i wielorodzinna. Zarówno w roku 2022 jak i w roku 2023 rozstrzygnięcie konkursu nastąpiło podczas Dożynek Wojewódzkich w Radawcu. Laureaci konkursu zostali wynagrodzeni nagrodami pieniężnymi w wysokości 3000 zł, 2000 zł i 1000 zł oraz pamiątkowymi, grawerowanymi tabliczkami. Pozostali

uczestnicy konkursu otrzymali okolicznościowe dyplomy oraz nagrody pieniężne w wysokości 200 zł. Całość konkursu finansowana była ze środków Powiatu Lubelskiego.

3. Wnioski.

Program ochrony środowiska dla powiatu lubelskiego stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ekologicznej w całym powiecie. Realizacja zadań w latach 2022–2023, zawartych w poszczególnych obszarach tematycznych, daje podstawy do osiągnięcia przyjętych celów i priorytetowych kierunków działań programu ochrony środowiska dla powiatu lubelskiego a tym samym gwarantuje zrównoważony rozwój gmin należących do powiatu – obecnie jak i w perspektywie wieloletniej.

Przedmiotowy „Raport z wykonania Powiatowego Programu Ochrony Środowiska za lata 2022–2023” pokazuje zadania zrealizowane przez powiat w zakresie ochrony środowiska. Zadania te służyły poprawie środowiska naturalnego i wynikały z „Programu ochrony środowiska dla Powiatu Lubelskiego na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2028”.

Głównymi zadaniami realizowanymi na obszarze powiatu były działania związane z modernizacją, przebudową oraz remontami dróg powiatowych i gminnych. Poprawa jakości infrastruktury drogowej wpłynęła pozytywnie także na klimat akustyczny. Prowadzono także działania termomodernizacyjne, których głównym założeniem było zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło przez budynki. Kolejnym istotnym zagadnieniem w ostatnich latach jest unieszkodliwienie azbestu i wyrobów zawierających azbest. Dzięki licznym dofinansowaniom na usuwanie azbestu, gminy powiatu lubelskiego zutylizowały znaczne ilości wyrobów zawierających azbest i sukcesywnie pozbywały się rakotwórczego materiału. Na obszarze gmin powiatu lubelskiego realizowane były inwestycje polegające na budowie lub modernizacji systemów kanalizacyjnych. Dynamiczny rozwój dotyczył również przyłączy kanalizacyjnych. Gminy podejmowały działania w celu wyeliminowania zbiorników bezodpływowych (szamb) na rzecz podłączenia do kanalizacji sanitarnej, a tam gdzie poprowadzenie sieci kanalizacyjnej jest nieuzasadnione technicznie i ekonomicznie budowano przydomowe oczyszczalnie ścieków. W zakresie zaopatrzenia w wodę prowadzone były inwestycje polegające na budowie lub modernizacji istniejącej infrastruktury. Działania te przyczyniły się w dużym stopniu do poprawy jakości dostarczanej wody oraz zmniejszenia strat i awaryjności sieci. Wszystkie wymienione powyżej działania w połączeniu z realizacją zadań o charakterze edukacyjnym w dużej mierze przyczyniły się do poprawy jakości środowiska na obszarze powiatu lubelskiego.

Oceniając dotychczasowy stan realizacji zadań zapisanych w „Programie ochrony środowiska dla Powiatu Lubelskiego na lata 2022-2025 z perspektywą na lata 2026-2028” jednoznacznie można stwierdzić, że zadania realizowane były na bieżąco, czego dowodem są wskaźniki oraz ilość wydatkowanych środków finansowych na realizację zadań powiatowych i gminnych. Powiat wprowadził w życie przepisy obowiązującego prawa, przez co w latach 2022–2023 prowadził efektywne zarządzanie środowiskiem.

Tabela 1. Infrastruktura techniczna - długości istniejących sieci wodociągowych, kanalizacyjnych (sanitarnych) oraz gazowych na terenach gmin należących do powiatu lubelskiego.

OBSZAR INTERWENCJI:

- Ochrona klimatu i jakości powietrza,
- Gospodarowanie wodami i gospodarka wodno-ściekowa.

Gmina	Sieć wodociągowa		Sieć kanalizacyjna (sanitarna)		Sieć gazowa	
	Całkowita długość sieci na terenie gminy [km]	Długość sieci powstałej w latach 2022-2023 na terenie gminy [km]	Całkowita długość sieci na terenie gminy [km]	Długość sieci powstałej w latach 2022-2023 na terenie gminy [km]	Całkowita długość sieci na terenie gminy [km]	Długość sieci powstałej w latach 2022-2023 na terenie gminy [km]
Bełżyce	70,00	1,26	46,8	0,71	155,52	6,31
Borzechów	63,00	1,00	brak danych	brak danych	56,00	6,00
Bychawa	219,37	2,62	24,35	1,62	brak danych	brak danych
Garbów	147,40	0	23,40	0	362,29	34,01
Głusk	197,00	9,03	87,70	0,70	brak danych	brak danych
Jabłonna	140,14	1,02	0,35	0	148,04	0,85
Jastków	219,94	2,64	84,54	7,13	146,00	brak danych
Konopnica	137,35	1,05	69,26	7,49	brak danych	brak danych
Krzczonów	110,20	3,80	9,00	0	brak danych	brak danych
Niedzwica Duża	143,55	1,80	16,63	0,42	brak danych	brak danych
Niemce	271,45	3,62	48,17	0,88	brak danych	brak danych
Strzyżewice	161,40	2,60	29,30	1,50	brak danych	brak danych
Wojciechów	56,00	83,00	6,00	6,00	brak danych	brak danych
Wólka	164,03	5,06	86,3	5,3	brak danych	brak danych
Wysokie	114,51	1,11	0,32	0	0	0
Zakrzew	79,43	4,45	0	0	0	0

Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez urzędy gmin powiatu lubelskiego.

Tabela 2. Infrastruktura techniczna - ilość budynków mieszkalnych podłączonych do sieci wodociągowych, kanalizacyjnych (sanitarnych) oraz gazowych na terenach gmin należących do powiatu lubelskiego.

OBSZAR INTERWENCJI:

- Ochrona klimatu i jakości powietrza,
- Gospodarowanie wodami i gospodarka wodno-ściekowa.

Gmina	Sieć wodociągowa		Sieć kanalizacyjna (sanitarna)		Sieć gazowa	
	Ilość wszystkich budynków mieszkalnych podłączonych do sieci na terenie gminy [szt.]	Ilość budynków mieszkalnych podłączonych do sieci w latach 2022-2023 na terenie gminy [szt.]	Ilość wszystkich budynków mieszkalnych podłączonych do sieci na terenie gminy [szt.]	Ilość budynków mieszkalnych podłączonych do sieci w latach 2022-2023 na terenie gminy [szt.]	Ilość wszystkich budynków mieszkalnych podłączonych do sieci na terenie gminy [szt.]	Ilość budynków mieszkalnych podłączonych do sieci w latach 2022-2023 na terenie gminy [szt.]
Bełżyce	2193	33	1421	15	2734	161
Borzechów	1274	14	brak danych	brak danych	830	0
Bychawa	3229	74	659	18	brak danych	brak danych
Garbów	2148	68	422	15	344	78
Głusk	5387	675	1853	233	brak danych	brak danych
Jabłonna	2957	183	7	0	1819	82
Jastków	4598	167	1273	122	2156	brak danych
Konopnica	2747	100	739	79	3820	45
Krzczonów	1553	16	134	1	brak danych	brak danych
Niedzwica Duża	3047	170	383	137	brak danych	brak danych
Niemce	6824	405	853	40	brak danych	brak danych
Strzyżewice	2540	99	423	16	1804	332
Wojciechów	449	83	0	0	1548	3
Wólka	3949	232	1708	62	brak danych	brak danych
Wysokie	1523	7	7	0	0	0
Zakrzew	829	17	0	0	0	0

Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez urzędy gmin powiatu lubelskiego.

Tabela 3. Drogi – zestawienie długości dróg gminnych na terenach gmin należących do powiatu lubelskiego.

OBSZAR INTERWENCJI:

- Ochrona klimatu i jakości powietrza,
- Zagrożenie hałasem.

Gmina	Całkowita długość dróg gminnych na terenie gminy [km]	Długość dróg gminnych powstałych w latach 2022-2023 na terenie gminy [km]
Bełżyce	107,00	6,00
Borzechów	69,00	15,00
Bychawa	95,55	13,16
Garbów	138,22	2,50
Głusk	77,91	7,77
Jabłonna	94,24	11,78
Jastków	122,00	0
Konopnica	139,00	8,50
Krzczonów	92,29	0,63
Niedrzwica Duża	82,97	0
Niemce	151,24	0
Strzyżewice	112,02	0
Wojciechów	101,00	12,00
Wólka	86,15	0
Wysokie	97,97	14,30
Zakrzew	43,80	2,17

Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez urzędy gmin powiatu lubelskiego.

Tabela 4. Przydomowe oczyszczalnie ścieków na terenach gmin należących do powiatu lubelskiego.

OBSZAR INTERWENCJI:

- Gospodarowanie wodami i gospodarka wodno-ściekowa.

Gmina	Ilość wszystkich przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy [szt.]	Ilość przydomowych oczyszczalni ścieków powstałych w latach 2022-2023 na terenie gminy [szt.]
Bełżyce	263	33
Borzechów	164	56
Bychawa	116	16
Garbów	410	40
Głusk	900	128
Jabłonna	413	78
Jastków	625	83
Konopnica	969	110
Krzczonów	248	10
Niedrzwica Duża	377	75
Niemce	1166	210
Strzyżewice	262	53
Wojciechów	288	44
Wólka	401	104
Wysokie	218	26
Zakrzew	3	2

Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez urzędy gmin powiatu lubelskiego.

Tabela 5. Zasoby przyrodnicze na terenach gmin należących do powiatu lubelskiego.

OBSZAR INTERWENCJI:

- Zasoby przyrodnicze,
- Adaptacja do zmian klimatu.

Gmina	Pomniki przyrody		Tereny zielone		Zbiorniki retencyjne	
	Ilość wszystkich ustanowionych pomników przyrody na terenie gminy [szt.]	Ilość ustanowionych pomników przyrody w latach 2022-2023 na terenie gminy [szt.]	Ogólna powierzchnia parków, zieleńców i terenów zielonych na terenie gminy [ha]	Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zielonych powstałych w latach 2022-2023 na terenie gminy [ha]	Ilość wszystkich zbiorników retencyjnych na terenie gminy [szt.]	Ilość zbiorników retencyjnych powstałych w latach 2022-2023 na terenie gminy [szt.]
Bełżyce	3	0	brak danych	0	1	0
Borzechów	4	0	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
Bychawa	4	0	16,5	0	3	0
Garbów	1	0	20,95	brak danych	brak danych	brak danych
Głusk	2	0	3,03	0	brak danych	brak danych
Jabłonna	3	0	10,00	0	0	0
Jastków	0	0	7,89	0	1	1
Konopnica	1	0	1	0	0	0
Krzczonów	9	0	0,25	0	0	0
Niedzwica Duża	6	0	0,80	0	brak danych	brak danych
Niemce	4	0	2,10	0	brak danych	brak danych
Strzyżewice	0	0	11,70	0	1	0
Wojciechów	9	0	0	0	0	0
Wólka	11	0	3,50	0	0	0
Wysokie	2	0	0,60	0	brak danych	brak danych
Zakrzew	1	0	0	0	0	0

Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez urzędy gmin powiatu lubelskiego.

Tabela 6. Inwestycje gminne – budynki poddane termomodernizacji w latach 2022-2023 na terenach gmin należących do powiatu lubelskiego.

OBSZAR INTERWENCJI:

- Ochrona klimatu i jakości powietrza.

Miejscowość	Krótką charakterystyka obiektu, zakres robót	Koszt realizacji zadania	Źródło finansowania zadania
GMINA BEŁŻYCE			
Bełżyce	Szkoła Podstawowa nr 1 – termomodernizacja ścian, instalacja fotowoltaiczna, ocieplenie stropodachu, wymiana pieców gazowych.	1 267 000 zł	Program Rządowy Polski Ład
Bełżyce	Żłobek – termomodernizacja ścian, ocieplenie dachu, instalacja fotowoltaiczna.	521 000 zł	Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych
Płowizny	Świetlica – ocieplenie ścian.	50 000 zł	Środki własne gminy
Matczyn	Ujęcie wody – ocieplenie ścian, wymiana pieca gazowego, ocieplenie dachu, instalacja fotowoltaiczna.	390 000 zł	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
Matczyn	Budynek OSP – ocieplenie dachu.	24 700 zł	Środki własne gminy
GMINA BORZECHÓW			
Borzechów	Termomodernizacja budynku komunalnego – wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, elewacja.	253 212, 41 zł	Brak danych
GMINA BYCHAWA			
Gałęzów Kolonia Pierwsza, Gałęzów Kolonia Druga, Bychawa	Budynki OSP – szalet miejski – wymiana pokrycia dachowego, docieplenie stropów i ścian, nowa elewacja.	Brak danych	Brak danych
GMINA GARBÓW			
Piotrowice Wielkie, Gutanów	Przebudowa stacji uzdatniania wody, w tym także wykonanie ocieplenia oraz wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w budynkach.	7 997 988,90 zł	Program Rządowy Polski Ład Środki własne gminy
GMINA GŁUSK			
Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych
GMINA JABŁONNA			
Czerniejów	Rozbudowa i przebudowa szkoły podstawowej wraz z termomodernizacją.	2 932 427, 46 zł 808 654, 51 zł	Dofinansowanie Środki własne gminy
GMINA JASTKÓW			

Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych
GMINA KONOPNICA			
Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych
GMINA KRZCZONÓW			
Krzczonów Trzeci	Przebudowa ujęć wody i hydroforni Krzczonów III – branża sanitarna, elektryczna i budowlana.	340 922, 94 zł 316 485, 77 zł	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich Środki własne gminy
Krzczonów ul. Leśna	Termomodernizacja obiektu oczyszczalni ścieków wraz z wykonaniem ogrodzenia.	271 830, 00 zł	Środki własne gminy
GMINA NIEDRZWICA DUŻA			
Strzeszkowice Duże, Niedrzwica Kościelna, Czółna	Wymiana trzech nieekologicznych kotłów na piece gazowe w budynkach użyteczności publicznej.	30 479,84 zł	Środki własne gminy
GMINA NIEMCE			
Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych
GMINA STRZYŻEWICE			
	Nie prowadzono działań.		
GMINA WOJCIECHÓW			
	Nie prowadzono działań.		
GMINA WÓLKA			
	Nie prowadzono działań.		
GMINA WYSOKIE			
Dragany	Termomodernizacja budynku remizy OSP Dragany.	166 675, 07 zł 18 673, 82 zł 359 045, 15 zł	Środki własne gminy Środki budżetowe Środki zagraniczne
Biskupie	Termomodernizacja budynku remizy OSP Biskupie.	109 200,91 zł 12 234, 57 zł 235 236,48 zł	Środki własne gminy Środki budżetowe Środki zagraniczne
Splawy	Termomodernizacja budynku remizy OSP Splawy.	57 474,16 zł 6 439,25 zł 123 808,67 zł	Środki własne gminy Środki budżetowe Środki zagraniczne
Antoniówka	Termomodernizacja budynku remizy OSP Antoniówka.	103 453,51 zł 11 590,65 zł	Środki własne gminy Środki budżetowe

		222 855,61 zł	Środki zagraniczne
Wysokie	Termomodernizacja budynku przedszkola.	137 937,99 zł 15 454,19 zł 297 140,81 zł	Środki własne gminy Środki budżetowe Środki zagraniczne
Wysokie	Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół w Wysokiem.	409 344,48 zł 3 684 100,29 zł	Środki własne gminy Program Rządowy Polski Ład
Łosień	Modernizacja ściany południowej i zachodniej oraz poprawienie tynków budynku remizy OSP Łosień.	18 400,00 zł 19 760,00 zł	Fundusz sołecki (2022 r.) Fundusz sołecki (2023 r.)
GMINA ZAKRZEW			
Boża Wola	Docieplenie ścian zewnętrznych budynku komunalnego.	104 108, 21 zł	Środki własne gminy
Ponikwy	Docieplenie ścian zewnętrznych budynku komunalnego.	41 711, 92 zł	Środki własne gminy

Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez urzędy gmin powiatu lubelskiego.

Tabela 7. Planowana budowa infrastruktury ochrony środowiska na terenach gmin powiatu lubelskiego.

Miejscowość	Krótką charakterystyka obiektu, zakres robót	Termin realizacji zadania
GMINA BEŁŻYCE		
Brak danych	Brak danych	Brak danych
GMINA BORZECZÓW		
Brak danych	Brak danych	Brak danych
GMINA BYCHAWA		
Teren miasta i gminy Bychawa	Remont sieci wodociągowej na terenie miasta i gminy Bychawa o łącznej długości 1850 m.	2026-2027
Bychawa	Zagospodarowanie terenów w obszarze zbiornika retencyjnego i dopływie do rzeki Gałęzówka na terenie parku miejskiego w Bychawie.	2025
Bychawa	Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie miasta.	2025-2026
Bychawa	Rewitalizacja parków przy ul. 11 Listopada.	2025-2026
GMINA GARBÓW		
Zagrody	Budowa oczyszczalni ścieków.	2026
Garbów	Rozbudowa sieci kanalizacyjnej (ul. Malinowa, ul. Tatarakowa, ul. Makowa).	2024
Bogucin	Termomodernizacja i wymiana źródła ciepła w budynku szkoły podstawowej.	2024
GMINA GŁUSK		
Kalinówka, Wilczopole, Wilczopole Kolonia	Budowa sieci kanalizacyjnej (sanitarnej) – ok. 60 km.	Do 2030
GMINA JABŁONNA		
Jabłonna Majątek	Budowa zbiornika retencyjnego na wody opadowe i roztopowe.	2025
GMINA JASTKÓW		
Brak danych	Brak danych	Brak danych

GMINA KONOPNICA		
Motycz	Budowa spinki wodociągowej – ok. 1 km.	2026
Motycz-Kozubszczyzna	Budowa spinki wodociągowej – ok. 2 km.	2025
Sporniak	Budowa spinki wodociągowej – ok. 1,5 km.	2025
Tereszyn-Zemborzyce Tereszyńskie	Budowa sieci wodociągowej – ok. 3,5 km.	2026
Kozubszczyzna	Budowa sieci kanalizacyjnej – ok. 1,5 km.	2026
Kozubszczyzna	Budowa sieci kanalizacyjnej – ok. 2,5 km.	2026
Uniszowice	Budowa sieci kanalizacyjnej – ok. 5 km.	2026-2027
Szerokie	Budowa sieci kanalizacyjnej – ok. 1 km.	2025
Marynin, Tereszyn, Radawiec Duży	Budowa sieci kanalizacyjnej – ok. 6 km.	2026-2027
Zemborzyce Podleśne	Budowa sieci kanalizacyjnej – ok. 5 km.	2025
Konopnica	Przebudowa stacji uzdatniania wody.	2025
Motycz, Radawiec Duży	Termomodernizacja budynków szkół podstawowych – izolacja ścian, stropu, wymiana stolarki okiennej.	2025
GMINA KRZCZONÓW		
Brak danych	Brak danych	Brak danych
GMINA NIEDRZWICA DUŻA		
Niedzwica Duża	Przebudowa budynku OSP i GOKSiR w Niedzwicy Dużej.	2025-2026
Niedzwica Duża	Budowa Punktu Selektywnej Zbiorki Odpadów Komunalnych wraz z instalacją fotowoltaiczną.	2025-2026
Niedzwica Duża	Budowa sieci kanalizacyjnej.	2026-2027
Niedzwica Duża	Budowa drogi gminnej - ul. Krótka.	2026
Czólna	Budowa budynku Sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Czólnach wraz z instalacją fotowoltaiczną.	2024-2026
Czólna	Termomodernizacja budynku szkoły podstawowej.	2026-2027
Niedzwica Kościelna	Budowa oświetlenia ulicznego z oprawami oświetleniowymi typu LED.	2025-2026

Niedzwica Kościelna	Budowa drogi gminnej - ul. Piłsudskiego.	2025
Niedzwica Kościelna	Termomodernizacja budynku szkoły podstawowej.	2026-2027
Niedzwica Duża, Niedzwica Kościelna i Strzeszkowice Duże	Budowa sieci wodociągowej – ok. 9 km.	2025-2026
Strzeszkowice Duże	Termomodernizacja budynku szkoły podstawowej.	2026-2027
Krężnica Jara	Termomodernizacja budynku szkoły podstawowej.	2026-2027
Sobieszczany	Termomodernizacja budynku szkoły podstawowej.	2026-2027
Teren gminy	Dofinansowanie do przebudowy drogi powiatowej 2427L – dofinansowanie ze środków budżetu gminy.	2025-2026
Teren gminy	Program budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.	2025
GMINA NIEMCE		
Brak danych	Brak danych	Brak danych
GMINA STRZYŻEWICE		
Piotrowice	Budowa zbiornika retencyjnego w miejscowości Piotrowice o powierzchni 0,47 ha.	2025
Piotrowice	Rozbudowa oczyszczalni ścieków.	2024-2030
Piotrowice	Rewitalizacja parku w zespole dworsko-parkowym w Piotrowicach.	2024-2030
Osmolice Pierwsze	Budowa zbiornika retencyjnego w miejscowości Osmolice Pierwsze o powierzchni 0,29 ha.	2025
Teren gminy	Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej oraz wodociągowej na terenie gminy Strzyżewice.	2024-2030
Teren gminy	Modernizacja ujęć wody na terenie gminy Strzyżewice oraz budowa nowego ujęcia w Kiełczewicach Dolnych.	2024-2030
Teren gminy	Wyposażenie budynków użyteczności publicznej w odnawialne źródła energii.	2024-2030
Teren gminy	Budowa energooszczędnego oświetlenia drogowego na terenie gminy Strzyżewice.	2024-2030
Teren gminy	Budowa stacji ładowania samochodów elektrycznych na terenie gminy Strzyżewice.	2024-2030
Teren gminy	Montaż instalacji odnawialnych źródeł energii dla mieszkańców gminy Strzyżewice.	2024-2030
Teren gminy	Utworzenie szlaku rowerowego na terenie gminy Strzyżewice.	2024-2030

GMINA WOJCIECHÓW		
Palikije	Termomodernizacja budynku OSP Palikije.	2024-2026
Palikije Pierwsze	Rozbudowa sieci wodociągowej i budowa oczyszczalni ścieków.	2024-2026
Wojciechów	Termomodernizacja budynku starej lecznicy.	2024-2026
Wojciechów	Termomodernizacja budynku Gminnej Ośrodek Pomocy Społecznej.	2024-2026
Cyganówka	Rozbudowa sieci wodociągowej.	2024-2026
GMINA WÓLKA		
Bystrzyca, Łysaków	Budowa zbiorników retencyjnych o powierzchni 0,5 ha w Bystrzycy oraz 5.5 ha w Łysakowie.	2025-2026
Pliszczyn	Termomodernizacja budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Pliszczynie.	2026-2027
Jakubowice Murowane	Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Wólka.	2026-2027
Rudnik, Łuszczów, Świdnik Duży Pierwszy, Bystrzyca	Budowa węzłów przesiadkowych.	2026-2027
Teren gminy	Wymiana opraw oświetleniowych na terenie gminy Wólka.	2025
GMINA WYSOKIE		
Maciejów Stary	Rewitalizacja zabytkowego budynku dawnej szkoły w Maciejowie Starym.	Brak danych
Splawy	Przebudowa drogi gminnej nr 128578L w miejscowości Splawy.	Brak danych
GMINA ZAKRZEW		
Teren gminy	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Zakrzew.	2025
Teren gminy	Modernizacja ujęcia wody w miejscowości Zakrzew.	2025

Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez urzędy gmin powiatu lubelskiego.